

1.8.2020

SENIORIN DIGITAIIDOT

Alla olevan listan avulla voit tarkistaa osaamistasi. Mikäli haluat tietää lisää ja saada ohjeistusta johonkin kohtaan voit tulla Enterin henkilökohtaiseen ja maksuttomaan opastukseen. Katso opastuspaikat ja -ajat: www.entersenior.fi/enter-opastaa.

Windows 10 -tietokoneen peruskäyttötaidot

Tunnistan tietokoneeni käyttöjärjestelmän

- Tiedostan, että tämä tarkistuslista koskee yleisesti kotikoneissa käytössä olevaa Microsoftin Windows 10 käyttöjärjestelmää.
- Tiedän, että tietokoneissa on muitakin käyttöjärjestelmiä kuten Apple Os ja puhelimissa iOS tai Android.

Tunnen tietokoneen tärkeimmät osat

- Osaan liittää tietokoneeni virtalähteeseen.
- Osaan käyttää tietokonettani hiiren avulla tai vaihtoehtoisesti kosketuslevyn avulla.
- Tiedän, että tietokoneessani on kovalevy, eli tallennustilaa omia tiedostoja, kuten dokumentteja, valokuvia, videoita ja musiikkia varten.
- Osaan liittää muistitikun tietokoneeni USB-porttiin ja tallentaa muistitikulle omia tiedostoja esimerkiksi varmuuskopioksi.
- Tiedän, että tietokoneessani on kamera, mikrofoni, kaiutin ja kuulokeliitäntä.

Osaan avata tietokoneen käyttövalmiiksi ja sulkea sen

- Löydän virtanäppäimen ja painan siitä koneen auki.
- Osaan sulkea koneen valitsemalla vasemman alanurkan Windows-aloituskuvakkeesta Virta-kuvakkeen ja valitsemalla *Sammuta*. Microsoft: [Tietokoneen sammuttaminen](#).

Tiedän lepotilan ja virran sammuttamisen eron

- Tiedän, että lepotilassa koneeni kuluttaa erittäin vähän virtaa ja että se käynnistyy nopeasti uudelleen, kun jatkan työskentelyä.
- Tiedän, että saan kannettavan tietokoneeni lepotilaan sulkemalla kannen.
- Tiedän, että sammutettuani tietokoneen, sen uudelleenkäynnistys vaatii käyttäjän tunnistamisen.

Tunnistan työpöydän ja kuvakkeet

- Löydän *Aloitus*-painikkeen ruudun vasemmasta alareunasta ja saan näkyviin sekä *Käynnistysvalikon* että *Aloitusvalikon*.
- Halutessani voin muokata *Aloitusvalikkoa* seuraavilla ohjeilla: Yle Digitreenit: [Mukauta ulkonäköä](#).
- Tunnistan ruudun alareunan *Tehtäväpalkiksi* ja voin lisätä siihen useimmiten käyttämäni sovellusten kuvakkeita.

1.8.2020

- Osaan käyttää *Tehtäväpalkin* hakuikkunaa Kirjoita tähän hakeaksesi kohteista hakeakseni sovelluksia tai tiedostoja tietokoneeltani.
- Osaan avata *Tehtäväpalkin* kolmantena symbolina olevan *Tehtävänäkymä*-kuvakkeen ja näen kerralla kaikki avoinna olevat sovellukset.
- Löydän näytön oikeasta alanurkasta *Ilmoitusikkunan* ja voin muuttaa sen asetuksia seuraavan ohjeen avulla. Microsoft: [Ilmoitus- ja toiminta-asetusten muuttaminen](#)
- Osaan avata ja sulkea sovelluksia.**
 - Löydän kaikki tietokoneeseen asennetut sovellukset *Käynnistysvalikosta* ja avaan haluamani klikkaamalla sen kuvaketta.
 - Osaan lisätä usein käyttämäni sovelluksen kuvakkeen *Aloitussvalikkoon* (klikkaa hiiren oikealla ja valitse avautuvasta valikosta *Kiinnitä aloitukseen*) tai aina näkyville *Tehtäväpalkkiin* (klikkaa hiiren oikealla ja valitse avautuvasta valikosta *Enemmän > Kiinnitä tehtäväpalkkiin*).
 - Osaan sulkea sovelluksen sen oikean yläkulman X-kuvakkeesta.
- Osaan määritellä tietokoneen yleisimmät perusasetukset.**
 - Löydän *Tehtäväpalkin* oikeasta reunasta kaiuttimen kuvakkeen , josta voin säätää äänenvoimakkuutta liukukytkimellä.
 - Löydän oikean alanurkan *Toimintokeskuksesta* näytön kirkkauden säädön liukukytkimen.
 - Osaan suurentaa näytön tekstin koon itselleni sopivaksi valitsemalla *Aloitus* > *Asetukset* > *Näyttö*.
- Tunnistan tietokoneen verkkoyhteydet**
 - Osaan kytkeä tietokoneeni Internet-verkkoon liittämällä sen lähiverkkoon (Wi-Fi = WLAN) tai taloyhtiön verkkoon avaamalla *Tehtäväpalkin* WLAN-kuvakkeen ja valitsen sieltä oikean verkon ja annan ensimmäisellä kerralla myös salasanan.
 - Osaan tarkistaa *Tehtäväpalkin* WLAN -kuvakkeesta, että verkko on päällä, jos verkossani on toimintahäiriötä.
 - Osaan verkon toimintahäiriötilanteessa katkaista verkkoyhteyden ja kytkeä sen uudelleen sekä tarvittaessa uudelleen käynnistää modeemin tai reitittimen.
- Osaan tarkistaa akun varaustilanteen**
 - Löydän akun kuvakkeen *Tehtäväpalkin* oikeasta reunasta ja hiirellä saan näkyviin varausasteen.
- Osaan käyttää tietokoneen näppäimistöä**
 - Tiedän, mikä on *Enter* näppäin ja että sitä painamalla annan vuoron tietokoneelle: ↵
 - Osaan valita isot kirjaimet ja erikoismerkit painamalla samanaikaisesti *vaihto*-näppäintä .

1.8.2020

- Osaan poistaa merkkejä *delete* -näppäimellä tai painamalla *askelpalautin* -näppäintä
- Löydän näppäimistöltä sähköpostiosoitteessa tarvittavan @-merkin (numero 2:n alla) ja saan sen kirjoitettua painamalla samanaikaisesti *Alt Gr* -näppäintä ja @-näppäintä
- Osaan tallentaa tiedostoja tietokoneen kovalevylle, ulkoiselle kovalevylle, muistitikulle tai pilveen.**
 - Löydän *Tehtäväpalkista Resurssienhallinta* -kuvakkeen (keltainen kansio) ja pääsen sieltä käsiksi haluamaani kansioon ja tiedostoon.
 - Osaan luoda uusia kansioita omille aiheilleni ja siirtää niihin tiedostoja. Katso lyhyt ohje: Jyväskylän yliopisto: [Resurssienhallinnan käyttö](#).
 - Löydän tallentamani tiedostot Windows 10 -tietokoneeni kovalevyltä. Yksinkertaisin tapa löytää tiedosto, on kirjoittaa sen nimi vasemman alareunan hakuikkunaan. Microsoft: [Windows 10 ohje](#).
 - Ymmärrän, että kovalevy ja siellä olevat tiedostot sijaitsevat omalla tietokoneellani ja että pilvessä olevat tiedostot sijaitsevat palveluntarjoajan palvelimella, esimerkiksi Google Drive tai Microsoft OneDrive.
 - Ymmärrän pilvipalvelun toimintalogiikan ja uskallan tallentaa materiaalia pilveen, esimerkiksi valokuvien varmuuskopiot.
- Osaan varmuuskopioida tallentamani tiedostot ja valokuvat**
 - Katso ohje Microsoft: [Varmuuskopioi ja palauta](#)
- Osaan tulostaa tietokoneelta**
 - Osaan asentaa tulostimen tietokoneelleni. Microsoft: [Tulostimen asentaminen](#).
 - Löydän käyttämästäni sovelluksesta (yleensä tekstinkäsittely) tulostamista merkitsevän kuvakkeen tai valitsen hiiren oikealla näppäimellä aukeavasta valikosta *Tulosta*.
- Tunnistan tietokoneen käytön yleisimmät ongelmat**
 - Yritän selvittää ongelmasta palaamalla edelliseen vaiheeseen ja jos se ei auta, niin sammutan tietokoneen ja käynnistän sen uudelleen.
 - Osaan hakea digitukiapua seniorijärjestöiltä kuten [ENTER ry](#), kirjastosta tai kunnan järjestämästä digituesta.
- Osaan käyttää yleisimmin tarvitsemiani sovelluksia**
 - Ymmärrän, että arkeani helpottavat esimerkiksi pankkisovellukset ja terveystietojani sisältävä Kanta.fi.
 - Olen opetellut käyttämään tarvitsemiani sovelluksia.
 - Ymmärrän luoda kullekin henkilötietojani sisältävälle palvelulle erilliset salasanat ja säilytän niitä huolella esimerkiksi vihkoon kirjoitettuna.
- Ymmärrän sisään- ja uloskirjautumisen merkityksen**
 - Osaan kirjautua sisään tietokoneeni Microsoft-tilille ja muistan/löydän sen käyttäjätunnuksen ja salasanan.

1.8.2020

- Osaan avata tietokoneeni kirjautumalla Microsoft-tililleni tai olen asetuksista määritellyt kirjautumisen vaihtoehdoksi Windows Hello PIN-koodin (suositus, ei tarvitse joka kerta kirjautua Microsoft-tilin tunnuksilla).
- Ymmärrän, että minulla on käyttäjätili henkilötietoja sisältäviin palveluihin ja kirjautumalla sisään joko pankkitunnuksilla tai itse luomallani käyttäjätunnuksen ja salasanan yhdistelmällä pääsen palveluun asioimaan.
- Osaan sulkea palvelun 'Kirjaudu ulos' -toiminnolla, kun olen lopettanut palvelun käytön ja näin suojella tietojani ulkopuolisilta.
- Tiedostan, että pelkkä selaimen sulkeminen ei kirjaa minua ulos palvelusta.
- Osaan suojata tietokoneen näytön lukituskoodilla**
 - Osaan asettaa näytön sammumaan, kun tietokone on ollut käyttämättä määrätyn ajan. Microsoft: [Virta- ja lepotila-asetusten säätäminen](#).
 - Osaan asettaa Windowsin vaatimaan sisäänkirjautumista uudelleen, kun tietokone poistuu lepotilasta.
 - Ymmärrän näin suojaavani tietokoneeni asiattomien henkilöiden käytöltä.
- Osaan suojata tietokoneen tietoturvaohjelmalla**
 - Tiedän, että Windows 10:ssä on sisäänrakennettuna Defender tietoturvaohjelma, joka on riittävän turvallinen kaikille kotikäyttäjille. Muuta en tarvitse.
- Ymmärrän ohjelmistopäivitysten merkityksen ja tarpeellisuuden**
 - Osaan asentaa tietokoneen tarjoamat Windows 10:n päivitykset vastaamalla ok ja olla sammuttamatta konetta kesken päivityksen. Microsoft: [Windows 10:n päivittäminen](#).
 - Ymmärrän, että päivitykset tuovat ohjelmistoon uusia ominaisuuksia sekä korjaavat löytyneitä virheitä.
- Uskallan tutustua tietokoneen perusominaisuuksiin**
 - Löydän *Tehtäväpalkista* Vinkit -kuvakkeen ja tutustun rohkeasti vinkkeihin.

Lue lisää

Yle Digitreenit: [Tietokone](#)

Enter ry: [Windows 10 vinkkejä tietokoneelle](#), 51 dian esitys, pdf

Tampereen kaupunginkirjasto: [Tutustu Windows 10 käyttöjärjestelmään](#). Tampereen

kaupunginkirjaston ja Pirkanmaan maakuntakirjaston laatima opas. 18 sivun pdf latautuu tietokoneellesi Ladatut tiedostot -kansioon nimellä Windows10_v2.

Digirasti: [Google Drive pilvipalvelun käyttö](#)